

Saksofonist in skladatelj

Vzhajajoča zvezda ustvarjalne nove generacije jazzovskih glasbenikov

Ovlada muziciranje. Vanj preliva svojo dušo. Ima pa tudi apetit po avanturističnem raziskovanju glasbe, ki je jazzu pravzaprav dajalo pogon že od samih začetkov.

Te tri ključne lastnosti je v njem prepoznal John Fordham, avtoriteta za jazz pri The Guardianu. Glasbeni kritik enega vodilnih medijev na Otoku in tudi v svetovni medijski krajini, ga je opazil že predlani, ko je izdal ploščo »EARchitecture«. Takrat je v recenziji zapisal, da črpa navdih v tradiciji, a sledi svoji poti, ki jo zaznamujeta »potrpežljivost in subtilnost«. Letos ga je v spremni besedi k njegovi novi, šesti plošči »Abstract Society«, ki je izšla pri najstarejši neodvisni jazzovski založbi v Evropi Storyville Records, označil za »vzhajajočo zvezdo ustvarjalne nove generacije jazzovskih glasbenikov, ki to glasbo energično vodi v novo stoletje«.

A ni edini iz stroke, ki ga tako zelo hvali. Priznani newyorški pianist indijskih korenin Vijay Iyer, ki je tudi sam sodeloval pri snemanju njegove zadnje plošče, mu pravi denimo »neobičajen mlad umetnik z izvirno vizijo moderne glasbe«.

In da se razumemo – ta mladenič je v najstniških letih resno razmišljal o tem, da bi muziko kar pustil. Najprej je igral flavto, potem klarinet, a slednji ga je začel dolgočasiti. Ni se mu ga dalo več vaditi. A oče je vztrajal, da ne sme vedno odnehati na sredi poti, in tako je ostal glasbenik. Veliko je nastopal z velenjsko rudarsko godbo, hkrati pa je bil tudi član benda, ki je igral sodobnejšo, bolj grungersko, rockersko, skratka »fajersko« glasbo. S fanti iz benda so takrat poslušali tudi denimo skejterske bende in ti so imeli v svojih sestavah tudi saksofonista. In tako je saksofon preizkusil tudi sam. Bil je presenečen: takoj ga je začutil. Z vso silo se je vrgel v učenje, ogromno vadil in leto pozneje že sodeloval na tekmovanjih po Evropi.

Potem je odkril še jazz. Najprej tradicionalnega, nato njegove sodobnejše,

bolj improvizacijske različice, ob vsem tem pa je razvil še svoj glasbeni izraz. Njegov prvi stik z jazzom sicer ni ravno obetal. Ko je prvič slišal Charlieja Parkerja, mu je bil čuden. Ni imel *groova*. A bil je tako močan, da ga je spet poslušal. In spet in spet.

Jazz ga je dokončno posrkal med študijem na Dunaju, ko je zahajal v tamkajšnje klube in spoznaval, da mu je glasba, ki

ponuja neskončno možnosti za raziskovanje, veliko bolj pisana na kožo kot do potankosti predvidljiva klasika. Jazzovsko znanje je nato pilil v Haagu in v izvirnem, ameriškem okolju, na prestižni univerzi Berklee, kjer se je med drugim sprijateljil s poznejšo grammyjevko Esperanza Spalding. A kot pravi, ni teorija tista, ki naredi pravega jazzista. To lahko postaneš le, če to muziko tudi zares živiš. In sam jo. Tako kot v svoji glasbi tudi v lajfu ne išče cilja. Išče le pot in ve, da se ta ves čas spreminja. »To ni vedno lahko. A v improvizaciji je poseben čar, ki te silí, da se neprestano razvijaš. In v tem moraš znati uživati,« pravi.

Kot kaže, je ta užitek odkrilo še kar nekaj drugih mladih glasbenikov, zaradi katerih se zdi, da je slovenska jazzovska scena prebujena kot že dolgo ne. Povezujejo se, podpirajo drug drugega, čeprav so razmere še vedno daleč od idealnih. Že samo klubov, v katerih lahko igrajo, je le peščica. Razmere ga seveda ne presenečajo. Zaveda se, da njegova glasba skoraj nima možnosti, da bi postala popularna, komercialna. Tako zelo subkulturna je, da ne more biti del sistema. A prav zato, ker je zunaj sistema, se že sama po sebi bori proti njemu, proti kapitalizmu.

In pri tem skuša iti čim dlje. Sam svojo ustvarjalnost najraje spusti z vaveti v majhnih, intimnih prostorih, kjer ga poslušajo le tisti, ki si tega resnično želijo. Takrat nastane neka prav posebna atmosfera. Občinstvo se odziva, glasbenik pa samo raste in ob tem dobiva neverjetno moč. Po odzivih sodeč mu te moči še dolgo ne bo zmanjkalo.

Piše: Vanja Pirc

Foto: Borut Peterlin

